

як і при традиційному навчанні: тести, контрольні роботи, заліки або іспити, хоч і мають форми комп'ютерного або он-лайн тестування на етапах проміжного контролю.

Таким чином, навчальна діяльність студента в умовах комбінованого навчання є більш продуктивною, ніж при інших формах організації навчального процесу і ґрунтується, в основному, на мовнокомунікативній взаємодії з іншими учасниками навчального процесу та самостійній творчо-пошуковій роботі, яка стимулюється не тільки викладачем, а й змістом та репозиторієм навчального курсу.

Список використаних джерел:

1. Джава Н.А. Дидактичні засади реалізації особистісно-орієнтованого підходу у навчанні іноземних мов учнів старшої школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Н.А. Джава ; Криворіз. держ. пед. ун-т. – Кривий Ріг, 2010. – 20 с.
2. Коваль Т.І., Кочубей Н.П. Інтерактивні технології навчання іноземних мов / Т.І. Коваль, Н.П. Кочубей // Наукові Записки НДУ імені М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – № 7. – С. 160–163.
3. Микитенко Н. Теоретичні основи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей : монографія / Н. Микитенко. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – 389 с.
4. D.M. Laurillard, *Rethinking University Teaching : A Conversational Framework for the Effective Use of Learning Technologies*, 2nd edn. London:Routledge Farmer. – 2002.
5. Michael Williams, «A Technology-Based Model for Learning», *Journal on Systemics, Cybernetics, and Informatics*, vol. 2, no. 6. – 2005.

Овчарова І.А.

викладач;

Овчаренко Л.В.

викладач;

Каппе І.А.

викладач,

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Сучасний етап розвитку суспільства висуває високі вимоги до особистості вчителя музичного мистецтва, його готовності до музично-педагогічної діяльності в процесі творчої взаємодії з учнями. У широкому фаховому комплексі підготовки вчителя музичного мистецтва особлива роль відводиться формуванню музичного виконавства як одного із важливіших факторів професійного становлення майбутнього спеціаліста.

Саме у вищому учбовому закладі відбувається становлення особистісної самоосвіти фахівця, формується культура спілкування, оволодіння тим, що необхідно для успіху у виконавській діяльності вчителя.

Сутність і закономірності феномену педагогічної майстерності висвітлюються у дослідженнях Ю. Бабанського, В. Загвязинського, Л. Лузіної, М. Никандрова, С. Сисоєвої. Проте, проблеми музично-виховної діяльності у сучасних дослідженнях розглядаються науковцями переважно в аспекті формування

вузькоспеціальних компетенцій вчителя і недостатньо узгоджуються з загально-педагогічною, психологічною, культурологічною складовими.

Метою даної роботи є вирішення актуальної проблеми пошуку ефективних шляхів організації виконавської майстерності студента-музиканта.

Особливості музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва полягають у тому, що для її успішного здійснення необхідно синтезувати педагогічний, музичний і загальнокультурний напрями як визначальні орієнтири музично-педагогічної освіти в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя.

Заняття зі студентом – це творчий процес, це пробудження ініціативи, активного прагнення до творчої діяльності. Виконавська майстерність найбільшою мірою сприяє розкриттю особистості вчителя, одночасно формуючи духовний світ учнів. Вона передбачає професійну компетентність студента, наявність виконавської культури, багатство емоційного світу, оскільки без розвиненої здатності сприймати та співпереживати він не зможе впливати на сферу почуття учнів.

Щоб активізувати ставлення студента до музичного твору, активізувати його виконавську діяльність, на занятті потрібно створити атмосферу уяви виконання, самостійного пошуку тих чи інших засобів художньої виразності. Визначивши характер та настрій твору, що вивчається, необхідно відразу ж знайти звукові барви, пульс руху, елементарні нюанси, а також технічні засоби, що впливають із характеру пісні або п'єси та допомагають яскравіше розкрити їх образний зміст. Досвід та стаж викладача не повинні призводити до традиційної, раніше знайденої трактовки твору. Чим більший досвід має викладач, тим більше шляхів він бачить для розвитку особистості студента, його власного «прочитання» твору.

Для успішного здійснення виконавської діяльності необхідні артистичність, технічна досконалість та стабільність виконання творів. Сама театральна педагогіка покликана розкрити внутрішній потенціал педагога. Адже справжній педагог має володіти мистецтвом самовираження, професійною майстерністю, здатністю до перевтілення.

В оволодінні акторським впливом на аудиторію вирішальну роль відіграють природні задатки майбутнього вчителя та здатність удосконалювати свій талант. Педагог повинен допомогти студенту навчитися добре триматися на сцені, націлити його на виконання творчої задачі.

Важливу роль у психологічній підготовці музикантів до концертних виступів грають їх слухові уявлення. Подумки «проспівуючи» фрагменти твору, уявляючи себе на концертній естраді, виконавець тренує свою здатність емоційно переживати та трактувати музику в умовах естрадного хвилювання. Музично-слухові уявлення не тільки забезпечують творче відношення до твору та допомагають вибрати виконавський варіант, а беруть участь у контролі над якістю виконання.

Концертне виконання – кінцевий етап роботи над музичним твором. Виступ на естраді (перед екзаменаційною комісією або перед публікою) потребує від студента не тільки впевненого, художнього виконання твору, але й артистичної поведінки на заході. Молодих виконавців необхідно готувати до виходу на сцену не тільки в професійно-виконавському плані, а і психологічному.

Педагог повинен допомогти студенту навчитися добре триматися на виступі, справлятися зі своїм хвилюванням, націлити його на виконання творчого завдання. На заняттях у класі важливо цілеспрямовано формувати стан психологічної готовності студента до публічних виступів. Розвиток здатності до фантазії, уявлення музиканта – ось шлях до справжнього артистизму. Бесіди про художній образ твору, порівняння з образами художньої літератури, спостереження за

різними сторонами життя стають підґрунтям розвитку артистичної фантазії студента.

Глядач не тільки слухає виконавця, але й дивиться на нього. Досвідчений виконавець осмислює те, що він передає, а обличчя виражає почуття, які його хвилюють. Студенту-початківцю гримаси на обличчі, напружена поза не дозволяють в повній мірі виразити зміст твору, що виконується.

Включення у навчальний план багатьох творчих факультетів дисципліни «сценічна майстерність», стало у нагоді всім студентам та викладачам учбових закладів. Вміння ненапружено триматися перед аудиторією, артистично декламувати, вміло користуватися мімікою та жестами, артистично рухатися під час співу сприяє можливості прийняття оригінальних рішень у проведенні практичних занять, позакласних заходів, дитячих ранків та інших заходів, необхідних для професійного становлення фахівця.

У процесі музично-виконавської діяльності у студента формуються естетичні, культурологічні, мистецтвознавчі знання, уміння аналізу й інтерпретації культурно-художніх явищ та навичок організації художньо-творчої і виховної діяльності.

Отже, формування виконавської майстерності є запорукою успішного виховання творчої особистості студента-музиканта. Постійне здобуття нової музично-виконавської інформації, творчий пошук, розв'язання проблемних ситуацій призводить до можливості прийняття нестандартних інтерпретаційних рішень, до успішного виконання твору.

Список використаних джерел:

1. Абдулін Є.Б. Методологія педагогіки музичної освіти. Навчальний посібник / Є.Б. Абдулін. Вид. 3-є – М. : Академія, 2010. – 200 с.
2. Луценко В.В. Формування творчої активності майбутнього вчителя музики / В.В. Луценко // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2005. – № 25 – 145 с.
3. Сисоева С.О. Основи педагогічної творчості. Підручник / С.О. Сисоева. – К. : Міленіум, 2006. – 346 с.

Пукалова Н.В., Мокрякова І.С.

студентки;

Науковий керівник: Січко І.О.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Інститут педагогічної освіти

Миколаївського національного університету

імені В.О. Сухомлинського

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У КОЛЕКТИВНО-ТВОРЧІЙ СПРАВІ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА

Перетворення, здійснювані в процесі актуалізації соціокультурного досвіду, можуть торкатися будь-яких сторін громадського життя: стосунків між соціальними групами і стратами, цивільній самоорганізації, захисту і розвитку культурного і природничого середовища існування суспільства та ін. Формування екологічної компетентності громадян є одним з найважливіших завдань освіти сталого